

[Bilgrav-Nielsen]

give et foreløbigt dansk tilsagn. Vi har jo mindst én gang om året en større udenrigs-politisk debat her, og jeg føler faktisk, at man burde lade denne sag være en del af den udenrigspolitiske debat, som formentlig må komme engang i dette forår; så kunne man diskutere hele Øst-Vest-problematikken.

Jeg rejser spørgsmålet: er det rimeligt nu at udvide NATO? Jeg vil gerne citere ganske kort fra Weekendavisen i dag, hvori USAs tidligere ambassadør i Moskva og Beograd, George F. Kennan, citeres for følgende, efter at han har sagt, at der efter hans mening er en helt klar opløsningstendens under udvikling i Østeuropa:

»Der vil ske mange forandringer i Europa, og NATO vil ikke gå uberørt ud af alt dette. Alliancen vil nok kunne overleve som noget helt andet, end den hidtil har været.«

Dette opbrud mener nogle er positivt, andre negativt. Herhjemme er mange partier tilbøjelige til at mene, at det er positivt, at der er visse opbrudstendenser i det østeuropæiske område, mens det er negativt, hvis det samme er tilfældet i det vesteuropæiske område. Jeg synes, denne sag burde indgå i den diskussion, og jeg ser hen til, at vi i det særlige udvalg, der bliver nedsat, kan få en del af disse spørgsmål rejst, men allerhelst så vi, at den endelige afgørelse af denne sag ikke fandt sted, før vi har haft en større udenrigspolitisk debat her i salen.

Steen Folke (VS):

Udenrigsministeren siger i den skriftlige fremsættelse, at Spaniens indtræden i NATO må ses som en bekræftelse af, at Spanien er et vestligt demokratisk samfund. Jeg kan ikke give udenrigsministeren ret i dette med demokratiet. Jeg mener, det er et yderst tvivlsomt demokrati. Selv målt efter den borgerlige demokratiske alen, som i sig selv ikke er særlig fuldstændig, er det yderst tvivlsomt, om Spanien kan karakteriseres som et demokrati. Jeg tænker ikke kun på kupforsøget sidste år og det, et sådant kupforsøg viste om situationen og magtforholdene i det spanske samfund. Jeg tænker også på talrige andre vidnesbyrd om, hvor central en magtfaktor både militæret og politiet er i det spanske samfund. Det er en magtposition, som ikke er forenelig med det, man normalt forstår ved borgerlige, parlamentariske demokratier.

Jeg tænker også på det spanske retssystem, som mildest talt er højst ufuldkomment, jeg tænker på undtagelseslovgivning i forskellige sammenhænge og mange andre ting. Jeg kan altså ikke acceptere, at der er tale om et demokrati, ikke engang i den sædvanlige borgerlige, parlamentariske forstand.

Men det er jo heller ikke det, NATO handler om. Det er ganske vist det, der står i den smukke formålsparagraf: NATOs formål er at forsvare demokrati osv. osv. Realiteterne viser jo noget andet.

Tyrkiet, der som bekendt er NATO-medlem, har nu i længere tid haft et militærdiktatur. Det har ikke ført til, at Tyrkiet er blevet hældt ud af NATO. Hvordan kan man, hr. udenrigsminister, hvis man skal tage NATOs formålsparagraf alvorligt, have et land som Tyrkiet som medlem? Og det er jo ikke et enestående eksempel; der er som bekendt fortilfælde for, at man har haft klare militærdiktaturer som medlemmer af NATO.

Sagen er, at det, NATO beskytter, er ikke demokrati, men derimod kapitalisme, og kapitalismen kan have den borgerlige, parlamentariske, demokratiske udformning, og den kan altså også være overbygget med en eller anden form for militærdiktatur. I den forstand er der ikke noget ulogisk i, at såvel NATO som magthaverne i Spanien ønsker, at også Spanien bliver medlem af NATO.

Der er ingen tvivl om, at det spanske medlemskab af NATO også er en vigtig amerikansk interesse. Spanien er en vigtig mellemstation mellem USA og Det mellemste Østen, og med den amerikanske holdning til det, der foregår i Mellemøsten, bl. a. opbygningen af Rapid Deployment Force – dette ekspeditionskorps, der skal kunne sættes ind – og hele den amerikanske politik over for Det mellemste Østen er det spanske medlemskab af NATO yderst velkomment.

Vi kan selvsagt ikke støtte en dansk ratifikation af protokollen om Spaniens indtræden i NATO, og det hænger selvfølgelig en hel del sammen med de ting, jeg her har sagt, med vores almindelige holdning til NATO og med den holdning til Spanien, som jeg har givet udtryk for.

Men jeg synes også, det er afslørende, at der ikke har været en folkeafstemning i Spanien om denne sag, altså at det mandat, man har, er et yderst tvivlsomt mandat. Det er velkendt, at der er meget omfattende mod-